

KOSE VALLA NOORSOOTÖÖ KVALITEEDI HINDAMINE

Aprill-juuni 2017

SISSEJUHATUS

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 1 on kohaliku omavalitsuse üheks ülesandeks korraldada noorsootööd ning vastavalt noorsootöö seadusele on kohaliku omavalitsuse volikogu ülesandeks määrata noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ja sätestada nende saavutamiseks vajalikud ülesanded valla või linna arengukavas. Käesolev noorsootöö kvaliteedi hindamine viidi läbi Kose vallas 2017. aasta kevadel. Kvaliteedi hindamise läbiviimiseks moodustati ajutine enesehindamiskomisjon:

Esimees: Angela Kilk – Kose Avatud Noortekeskuse direktor
Liikmed: Aleksandr Apolinsky – Kose valla haridusnõunik
Katrín Taniste – Kose Gümnaasiumi huvijuht
Liina Voolmaa – Kose valla haridus- ja kultuurikomisjoni liige.

Noorsootöö kvaliteedi hindamise eesmärk on saada hea ülevaade hetkel ühendvallas toimuvast noorsootööst ning see on aluseks valla noorsootöö kvaliteetseks korraldamiseks. Kvaliteedi hindamine on ka üks vajalik eeldus seoses riikliku huvitegevuse rahastamisega. Kose valla noorsootöö kvaliteedi hindamise protsess koosnes järgmistest etappidest:

1. Hindamismeeskonna moodustamine
2. Andmete kogumine – veebiküsitlus noorsootöötajatele, ankeetküsitlus noortele
3. Enesehindamise läbiviimine
4. Välishindamise läbiviimine
5. Hindamistest kokkuvõtete tegemine ja parendusettepanekute tegemine.

Hindamise lähtealuseks on Eesti Noorsootöö Keskuse poolt väljatöötatud hindamismudel¹. Noorsootöö kvaliteedi hindamine Kose vallas toimus kahes etapis: enesehindamine ja välishindamine. Enesehindamise puhul hindasid ühendvalla noorsootöö osapooled ise noorsootöö kvaliteeti, välishindamise puhul toimus see väliste ekspertide abil. Enesehindamise protsessi juhtisid enesehindamiskomisjoni liikmed, kaasates sellesse oma piirkonnas olulisi noorsootööga tegelevaid asutusi (noortekeskused, koolid, huvikoolid, spordiklubid, MTÜD jne).

Kose valla välishindamist teostasid:

1. Epp Reedik – Eesti Noorsootöö Keskus
2. Merle Salusoo – Hiiumaa Noorsootöö Keskuse juhataja

¹ Noorsootöö kvaliteedi hindamismudeli on välja töötanud ENTK koostöös Ernst & Young Baltic AS-ga ning koos noortevaldkonna partneritega 2010. aastal. Noorsootöö kvaliteedi hindamismudel on töövahend kohalikule omavalitsusele, mille abil saab kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme.

1. NOORSOOTÖÖ STRUKTUURID

Noortekeskus, koolinoorsootöö, huvikool, noorteühing, noorsooühing, teavitamis- ja nõustamiskeskus, noorte osaluskogu, alaealiste komisjon, noortemalev, noorte püsi- ja projektlaagrid.

2. MEETODID JA ANALÜÜS

Hindamismudel ENTK poolt väljatöötatud Noorsootöö kvaliteedi hindamismudel on töövahend kohalikule omavalitsusele, mille abil saab kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme. Hindamises osalemine oli Kose vallale vabatahtlik ning sellega ei kaasne teiste omavalitsuste noorsootööga pingeritta seadmist – täpsemad tulemused on avalikud on abivahendiks meie kohaliku tasandi noorsootöö kvaliteedi tõstmisel ning edasi arendamisel. Noorsootöö kvaliteedi hindamise käigus võrreldakse KOVis tehtavat noorsootööd nn hea praktikaga, mis kajastub hindamismudelis. Hindamismudel on üles ehitatud eesmärkide ja alaeesmärkide kaupa.

Eesmärk 1: Noortele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused

Alaeesmärgid:

- Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks;
- Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks;
- Soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist;
- Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ning –tulemusi.

Eesmärk 2: Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Alaeesmärgid:

- Soodustatakse noorte osaluskogemuse saamist;
- Soodustatakse noorte kodanikualgatust.

Eesmärk 3: Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks

Alaeesmärgid:

- Noortele võimaldatakse kvaliteetset nõustamisteenust;
- Noortele suunatud info on kättesaadav;
- Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku.

Eesmärk 4: Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond

Alaeesmärgid:

- Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis;
- KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel;
- Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi;
- Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad;
- Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele ligipääsetavad ja hästi varustatud;
- Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös;

- Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootööga ning antakse ja kogutakse tagasisidet Iga alaeesmärgi juures on hulk indikaatoreid, mis näitavad, kas tehtav töö vastab heale praktikale ning indikaatorite täitmine või mittetäitmine annab hea ülevaate arenguvajadustest.

3. ENESEHINDAMINE JA VÄLISHINDAMINE

Nii enesehindajad kui välishindajad hindasid alaeesmärkide indikaatoreid hindegaga 1-4:

1. KOV territooriumil tehtav noorsootöö ei vasta kirjeldatud olukorrale;
2. KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab kirjeldatud olukorrale osaliselt (st täidetud on mõned kriteeriumid);
3. KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab kirjeldatud olukorrale suures osas (st vastab enamikele tingimustele);
4. KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab täielikult kirjeldatud olukorrale.

Sellisteks kujunesid Kose valla noorsootöö kvaliteedi hinded alaeesmärkide lõikes. Välishindajad lähtusid oma hinnete andmisel enesehindajate poolt saadetud infost ning neil oli võimalus välishindamise päeval ka enesehindajatelt lisaküsimusi küsida. Lõpuks fikseeriti olemasoleva info põhjal alaeesmärkide hinded, millest kujunes lõpuks nn keskmine.

Kose valla keskmiseks hindeks kujunes koos enese- ja välishindamisega **2,2**.

Alaeesmärgid näitavad noorsootöö hetkeolukorda ja parendustegevusi vajavaid teemasid. Kõige kõrgema keskmise hinde „4“ sai alaeesmärk 4.5 Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele kättesaadavad ja hästi varustatud. Kõige madalama keskmise hinde „1“ said alaeesmärgid 4.1 Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis; 4.2 KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel ja 4.3 Noori kaasatakse otsusetegemise protsessi.

Dokumentatsiooni loomise olulisust rõhutasid välishindajad ka kohapeal. Kahe kõige olulisema asjana tõid nad välja asjaolu, et vallas peaks tingimata asuma looma valla noorsootöö arengukava.

TULEMUSED ALAEESMÄRKIDE KAUPA

NR	ALAEESMÄRK	ENESEHINNANG	VÄLISHINNANG	TULEMUS	KESKMINE
1.1	Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks	4	4	3	3,7
1.2	Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks	2	2	1	1,7
1.3	Soodustatakse kodanikuteadlikkuse suurendamist,	2	2	n/a*	2,0

Lisa
Kose Vallavolikogu 17.08.2017 määruse nr 148
„Kose valla noorsootöö kvaliteedi hindamise kinnitamine”

	kodanikukasvatuse tõhustamist ja multikultuurilisuse väärtustamist				
1.4	Tunnustatakse ja arvestatakse ja - õpikogemust ja tulemusi	1	1	n/a	1,0
2.1	Soodustatakse noorte osaluskogemuse saamist	2	2	n/a	2,0
2.2	Soodustatakse noorte kodanikualgatust	2	2	4	2,7
3.1	Noortele võimaldatakse kvaliteetset nõustamisteenust	3	3	4	3,3
3.2	Noortele suunatud info on kättesaadav	4	2	1	2,3
3.3	Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	3	3	n/a	3,0
4.1	Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis	1	1	n/a	1,0
4.2	KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel	1	1	n/a	1,0
4.3	Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi	1	1	n/a	1,0
4.4	Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad	4	2	1	2,3
4.5	Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele kättesaadavad ja hästi varustatud	4	4	4	4,0

4.6	Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamise noorsootöös	2	2	n/a	2,0
4.7	Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootöö teenustega ning antakse ja kogutakse tagasisidet	1	1	4	2,0
				Keskmine	2,2

TULEMUSED EESMÄRKIDE KAUPA

NR	EESMÄRK	HETKETASE	SIHTMÄRK
E1	Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks	2,2	4,0
E2	Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	2,4	4,0
E3	Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks.	2,9	4,0
E4	Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond	2,1	4,0
Keskmine		2,4	

4. HINDAMISTULEMUSTE KOKKUVÕTE

4.1 Tugevused

Kose vallas on palju huvitegevuse võimalusi, KOV toetab noortele suunatud tegevust (huvikoolid, noortekeskused, huviringid).

Noortega tegelevad aktiivsed ja teotahtelised, oma tööst innustunud inimesed.

Valla juhtkond on huvitatud vallas erinevate noorsootöoteenuste arendamisest, teenuseid pakkuvate ruumide olukorra parandamisest, koostöö arendamisest erinevate noorsootöoga tegelevate inimeste ja asutuste vahel.

4.2 KOV noorsootöö peamised arenguvajadused:

- 1) Arendada omavahelist koostööd valdkondade vahel- mitteformaalse ja formaalhariduse vahel, nende lõimimine; valla arengukava täiendamine noorsootöö arengu valdkonnas.

- 2) Noorsootöö spetsialistide töö väärtustamine valdkonnaüleselt läbi palkade, puhkuse jms ühtlustamise noorsootöö valdkonnas.
- 3) Noorte kaasamine, küsitlemine, noorte tagasiside küsimine erinevate meetoditega.
- 4) Välja töötada noortega tegelevate inimeste tunnustamise kord (erinevate tunnustuskordade loomine ja nende järjepidev kasutamine).
- 5) Rohkem koostööd noortega tegelevate asutuste vahel NING Arendada noorsootöö võrgustikku (kõikide noorsootöö valdkondade vahel).

4.3 Parentustegevused

- 1) Noorsootöö toimub kirjalike dokumentide alusel.
- 2) Noortele suunatud info on neile kättesaadav (noortele suunatud info ühte kohta koondamine (kas vallakodulehele või luua omaette koduleht / blogi).
- 3) On loodud mitmekülgne huvitegevus (Luuu rohkem huvitegevusi poistele/ noormeestele (hetkel on pigem "pehmed" tegevused tüdrukutele; arvestada ka noortekeskustes toimuvaid huviringe mitteformaalse õppena).
- 4) Noortega töötajate tunnustussüsteemi väljatöötamine (tuleb välja töötada valla üldine tunnustussüsteem ja lisada sinna noorte/ vabatahtlikke tunnustamine).
- 5) Noortega töötajate võrdväärne kohtlemine KOV poolt (Võrdsustada palgad, tööaeg ja puhkused (huvikoolides-noortekeskustes)
- 6) Mobiilse noorsootöö rakendamine KOVis koostöös huvikoolide ja noortekeskustega.

4.4 Üldhinnang

- 1) Vallas on noortele väga mitmekülgne huvihariduse ja- tegevuste valik.
- 2) Koostöö võiks olla parem mitteformaalse ja formaalse haridusasutuste vahel, tegevused omavahel lõimitud- haridus on väga oluline, aga eluks vajalikke oskusi saab noor tihti kaasa erinevate osalus kogemuste kaudu
- 3) Kose vallas loodud väga palju huvitegevuse võimalusi, kuid puudub ühtne tegevuskava. Puudub koht, kuhu kogu noorsootöö info koondub (huviringe/huvitegevust palju, kuid suures koolis ei tea isegi asutuse juht, kui palju ja mis ringid tegelikult toimuvad ja kust leida osalejate arvu/nimesid).
- 4) Koostöö on võtmesõna, mis eeldab noorsootöö asutuste ja -tegijate ühist ja jagatud arusaama noorsootööst (selle eesmärgist ja olemusest) ning omavahelisi heale partnerlusele tuginevaid kokkuleppeid.

Üldinformatsioon statistiliste andmete põhjal 01.04.2017 seisuga

Kose vallas noori vanuses 7 – 26	1670
Kooliealisi noori vanuses 7 – 19	972
7 – 11 aastaseid noori (1. – 4. klass)	378
12 – 16 aastaseid noori (5. – 9. klass)	385
17 – 19 aastaseid noori (10. – 11. klass)	209
20 – 26 aastaseid noori	698

Õpilaste arv koolides

Kose Gümnaasium	544 õpilast
Oru Põhikool	127 õpilast
Ardu Kool	72 õpilast
Harmi kool	27 õpilast
Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkool	61 õpilast

Väljaspool Kose valda õppivad noored 93 õpilast

Noorte arv valla alevikes ja külates rahvastikuregistri järgi 01.04.2017 seisuga:

	Kokku	7 - 11 a	12 - 16 a	17 - 19 a	20-26 a
Kose alevik	480	108	102	62	198
Kose-Uuemõisa alevik	195	46	48	24	77
Ardu alevik	121	26	17	17	61
Oru küla	102	27	28	12	35
Habajä alevik 87	87	10	17	12	48
Ravila alevik	55	9	12	8	26
Karla küla	51	11	15	4	21
Palvere küla	48	11	6	6	25
Tade küla	37	9	11	6	11
Vardja küla	36	8	6	5	17
Krei küla	33	8	13	3	9
Tuhala küla	26	8	5	3	10
Saula küla	26	8	3	3	12
Liiva küla	26	10	7	0	9
Kolu küla	25	9	6	3	7
Kanavere küla	24	5	10	1	8
Viskla küla	23	6	8	2	7
Nõrava küla	21	5	5	2	9

Harmi küla	20	8	4	2	6
Triigi küla	19	3	4	1	11
Kuivajõe küla	19	4	4	4	7
Kata küla	15	5	5	2	3
Võlle küla	13	3	1	2	7
Rava küla	13	3	3	2	5
Ahisilla	13	4	5	0	4
Ojasoo küla	12	2	2	0	8
Sõmeru küla	10	2	2	1	6
Tammiku küla	9	2	2	1	5
Kõue küla	9	2	4	1	2
Rõõsa küla	8	1	1	2	5
Kantküla	8	1	1	0	6
Vilama küla	7	0	3	1	4
Nõmbra küla	7	2	2	1	2
Sae küla	6	1	0	2	4
Raveliku	6	3	3	0	0
Puusepa küla	6	0	4	1	1
Kirivalla küla	6	0	0	2	4
Äksi küla	5	3	2	0	1
Silmsi küla	5	0	2	1	2
Saarnakõrve küla	5	0	2	1	2
Aela küla	5	2	1	0	2
Uueveski küla	4	2	1	1	1
Paunküla	3	0	2	0	2
Nõmmeri küla	3	0	2	1	0
Marguse küla	3	1	1	1	0
Alansi küla	3	0	0	0	3
Virla küla	2	1	1	0	1
Lutsu küla	2	0	1	0	1
Kõrvenurga küla	2	0	0	1	1
Kukepala küla	2	0	1	1	0
Kiruvere küla	2	0	2	0	0
Sääsküla	1	0	1	0	1
Lööra küla	1	1	0	0	0
Leitsu küla	1	0	0	0	1

5. ANKEETKÜSITLUSTE TULEMUSED

Ankeetküsitlus viidi läbi 13 – 16 aastaste noorte seas Kose valla koolides (vastajaid oli kokku 207, kellest olid 44,9% poisid, 55,1 % tüdrukud).

5.1 Ankeetküsitluste esimeses pooles kaardistati noorte osalus valla poolt pakutavas huvitegevuses.

5.1.1 Huviringid KOV vahenditest

Asutus	Huviringide arv	Unikaalsete osalejate arv
Kose-Uuemõisa Gümnaasium	25	269
Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkoolis	15	62
Oru Põhikool	15	127
Ardu Põhikool	16	56
Harmi Põhikoolis	4	25
Kose Avatud Noortekeskuses	24	387

5.1.2 Koolinoorte osalus KOV poolt pakutavas huvitegevuses

123 noort ei osale üheski KOV huviringis

615 noort osalevad KOV rahastatud huvitegevuses

5.1.3 Huvitegevus, millest noored oleksid rohkem huvitatud.

Küsitud oli, millega noored sooviksid vabal ajal tegeleda, kui neil oleks rohkem võimalusi. Enamus vastajates on aga kirjutanud, millises huvitegevuses ta hetkel osaleb. Tegelikku ülevaadet soovidest ei õnnestunud siin saada.

5.1.4 Noorsootöö tegevused vallas, millest noored on osa võtnud möödunud õppeaastal

Noorsootöö tegevused	Osalenud noored
Huvitegevus, huviharidus, huviringid, treeningud, huvikoolid, spordiklubi, noortekeskus jne.	126
Laste- ja noorte üritused	51
Noortelaagrid	45
Noorteorganisatsioonid (kodutütred, noorkotkad, 4H), osaluskogud, õpilasesindused	32
Muud tegemised noortele	13

5.1.5 Kui noor ei ole osalenud üheski huviringis, siis järgnevas küsitluses paluti välja tuua asjaolud, miks noor ei ole saanud osaleda KOV huvitegevuses.

Huvitegevuses mitteosalemise põhjus	Vastanute arv
Puudub huvi	30

Ruumid ja tingimused on ebameeldivad	3
Tegevuskohad ei ole piisavalt varustatud töö- ja tegevusvahenditega	4
Transpordiprobleemi tõttu ei saa osaleda	16
Osalemistasu on liiga suur	11
Minu sõbrad tegelevad muude asjadega ja ma tahan nendega koos olla	26
Minu vanuses noortele ei pakuta soovitud tegevusi	16
Pakutav ei vasta minu ettekujutusele sellest tegevusest	27
Osaajaline töötamine lisaks koolile	10
Suur koormus koolis	61
Info üleküllus	12

- Ühel vastajal oli võimalus valida mitu vastusevarianti

5.2 Teine osa küsimustikust oli noori puudutava info kättesaadavuse kohta.

5.2.1 Noored nimetasid kohti, kust nad kõige rohkem on noortefot või noori puudutavat infot saanud.

Info otsimise/leidmise kohad	Vastanute arv
Ei ole otsinud, ei tea	26
Raamatukogust	2
Treenerilt	2
Sõpradelt/klasskaaslastelt	5
Lapsevanematelt	8
Sotsiaalmeediast	10
Koolist (kooli kodulehelt, e-koolist)	12
Noortekeskusest	27
Internetist (Google, Rajaleidja, Innove)	76

5.2.2 Teemad, milles noored nõustamist on vajanud/saanud ning kui palju on see neid aidanud

Teemad	Vastanute arv
Ei ole nõu vajanud	98
Muud küsimused, milles abi vaja	18
Suhted eakaaslastega, suhtlemisoskus	24
Tervis ja tervisekäitumine	15
Projektide algatamine, läbiviimine	25
Huvitegevuse valik	32
Töötamine, tööelu planeerimine	38
Õpingute jätkamine, planeerimine	69

5.2.3 Kas KOVis arvestatakse noorte arvates nende soovidega noori puudutavate otsuste tegemisel?

Noorte arvamusega arvestamine	Vastanute arv
Ei oska öelda	55
Enamasti või kunagi ei arvestata	28
Enamasti arvestatakse	110
Alati arvestatakse	10

5.3. Ankeetküsitluse tulemused noorsootöö tegijatelt.

Veebipõhisele küsitlusele said vastata kõik noorsootöötajad. Vastajad oli kokku 47.

Üldhariduskoolide huviringide juhendajad 19 vastajat.

Huvikoolide õpetajad ja ringijuhendajad 17 vastajat.

Avatud Noortekeskuse töötajad 10 vastajat.

Teised huviringide juhendajad 2 vastajat.

Haridustase	Vastanute arv
Põhiharidus	1
Keskharidus	1
Keskeriharidus	13
Kõrgharidus	31
Noorsootöö kutsekvalifikatsioon	2

5.3.1 Hinnang, kui suur on motivatsioon töös noortega.

Vastuse valik	Väga/pigem motiveerib	Üldse / pigem ei motiveeri
Huvi valdkonna vastu	43	4
Võimalus noorsootöö valdkonna arengut mõjutada	39	8
Võimalus arendada/suunata/õpetada noori	47	0
Noorte saavutused ja kordaminekud	47	0
Eneseteostuse võimalus	41	6
Oma vastutuse tunnetamine	42	5
Noorsootöötajate tunnustamine	10	37
Võimalused isiklikuks arenguks ja enesetäiendamiseks	42	5
Töötajate töökeskkond	39	8
Teised noorsootöötajad ja kolleegid	36	7
Noorsootöötaja töötasu	6	37

5.3.2 Mis on huvikooli, huviringi, noortekeskuse õpiväljund (mõju/tulemus) noorte jaoks ehk mitteformaalse õppe tulemused noore jaoks.

- * Harjumus ka pärast kooli lõppu midagi vabal ajal teha, kultuuri "tarbida", ühistegevuses osaleda;
- * Arendada neid spordis ja suunata noori tervisliku elu vastu huvi tundma;
- * Füüsilise vormi parandamine, sportlik aja sisustus peale õppetööd, teoreetiline suunamine tervislikule toitumisele;
- * Ringi tegevuse abil noored oskavad läheneda probleemile loominguliselt ning selle tulemusena oskavad leida innovaatilised lahendused;
- * Noorte loovuse arendamine;
- * Loovtantsu tunnid aitavad noortel õppida väljendama ennast läbi keha, see arendab loovust, keha tunnetust, rütmitaju, esinemisjulgust;
- * Esinemisjulgus-oskuse, eneseväljenduse, ilmekuse, diktsiooni õpetamine, lava- ja esinemishirmust võõrutamine;

- * huvi ümbritseva vastu;
- * Õpetada austama eesti keelt ja eesti meelt, kasvatan noortes austust ja ettevõtlikkust, julgust, loovust, otsustus- ja vastutusvõimet, visadust ja tahte jõudu;
- * Mõtlemise arendamine, erinevad käsitööoskused;
- * Rahvakultuuri väärtustamine, tundmine, laulu- ja tantsupeo traditsiooni edasikandmine ja väärtustamine;
- * Et noored oskaksid kasutada arvutit kui töövahendit, leida vajaliku info. Arvutipõhiste õppemängude vastu huvi tekitamine;
- * Ei ole piisavalt rahalisi vahendid vajalike materjalide ostmiseks;
- * Pillimängu oskus, muusikaline haridus, oskus aega planeerida, silmaringi avardamine, täiendada kohalikku kultuurielu;
- * Teoreetilised teadmised tegelemaks muusikaga;
- * Anname panuse ja tõuke elukutse valikul;
- * Eelkultuuriõpe;
- * Muusikaline haridus ja muusikaarmastus;
- * Pillimängu oskus, eneseväljendus, õppimisoskuste ja -harjumuste arendamine, koostöö oskuste arendamine;
- * Kohaliku kultuuri edasikandjad. Intelligentne inimene on laia silmaringi ja oskuste pagasiga;
- * Muusikalise põhihariduse saamine, mis on ühtlasi kutseõpe. Emotsionaalse pagasi saamine terveks eluks, rikastab tundemaailma, organiseerib aega;
- * Erinevad esinemised muusikakoolis, valla üritustel ja väljaspool valda;
- * Võimalus arendada terviklik eriala kogu eluks;
- * Oskab hinnata klassikalist muusikat, saab aru erinevatest žanritest. Kohusetunde arendamine, aja planeerimise oskus, teistega arvestamine ja avara silmaringi loomine
- * Elus hakkama saamine;
- * Õppimine läbi erinevate tegevuste, sotsiaalsete oskuste arendamine;
- * Nad on muutunud julgemaks ja avatumaks;
- * Kujunedu laia silmaringiga enesega rahulolevaks täiskasvanuks, kes oskab arvestada teistega, oskab tajuda ohte ning nende korral tegutseda. Saab elus hästi hakkama;
- * Püüan õpetada koostöö oskust, omaalgatust, vastutust, arvestamist üksteisega;
- * Noorte iseseisev hakkamasaamine edaspidises elus;
- * Noorte sotsiaalsete oskuste arendamine, enesega hakkamasaamine erinevates eluolukordades. Õpime tegutsedes!
- * arendab noortees IT alaseid teadmisi;
- * Eneseväljenduse oskuste parandamine, koostöö tegemine, loovuse arendamine, julgus välja öelda oma arvamus, tehnilise taibu arendamine;
- * arengu süvendamine, loomingulise mõtlemise kasvatamine, esteetika ja eetika kasvatamine;
- * Noorte silmaringi, mõttemaailma arendamine. Anda noortele eneseteostuse võimalus, positiivset eluhoiakut;
- * terved, särasilmsed, tublid, enesekindlad, vastutusvõimelised noored;
- * Noorte silmaringi avardamine, sotsiaalsed oskused elus hakkamasaamiseks;
- * Koos tegutsemine;
- * Et noor õpiks ennast usaldama, enda eest seisma ja elus hakkama saama iseseisvalt;

- * arenda ise mõtleavaks nooreks inimeseks;
- * enesekindluse kasv, ettevõtlikkus ja selle arendamine, koostöö oskuse arendamine, suhtlusoskuse arendamine;
- * Mõtlemis- ja keskendumisvõime arendamine, oskus teistega arvestada ja korrektselt käituda nii tava kui ka internetikeskkonnas.

5.3.3 Mis häirib KOV töös noortega ja millised on ettepanekud

Töös noortega:

- * Häirib pealiskaudsus, kuna noored tegelevad korruga liiga paljude huvidega;
- * Noored on hõivatud väga erinevate tegevustega, neil on raske teha valikuid;
- * Õpilastel liiga palju huviringe, panus õppetöösse liiga väike ja pealiskaudne;
- * Lapsed on huvitegevusega üle koormatud. Lapsevanemad kasutavad huvitegevust lapsehoiu teenusena. Lapsed tegelevad justkui kõigega, kuid samas väga pealiskaudselt;
- * Osale lapsevanemate suhtumine muusikakooli kui huviringi, kus koduseid töid nende arvates poleks vaja;
- * Häirib noorte kohusetunde puudumine ning lastevanemate suhtumine, et noortekeskus on lapsehoiuteenus (eriti algklasside laste puhul);
- * Jälgida ja tähelepanu pöörata, et lastel jääks rohkem aega kodus õppida, puhata ja vanematega olla;
- * Leian, et meie vallas tegeletakse noortega väga palju, töö on asjalik, põnev ja noored tunduvad seda nautivat;
- * Kaasata rohkem noori organiseerimisse;
- * Anda võimalikult paljudele lastele võimalus esineda, igapähele on andeid, mida märgata ja arendada;
- * Häirib noorte kohusetunde vähesus;
- * Väikese keskendumisvõimega noori on palju;
- * Teiste suhtumine noortekeskustesse, ei teata, mis noortekeskus endast tegelikult kujutab;
- * Inimeste negatiivne hoiak stiilis "mitte midagi ei toimu!";
- * Raske on kohati aru saada, mida ootab KOV muusikakoolilt / noortekeskuselt mis rollis meid nähakse?

Noortega töötajate tasustamine ja töö väärtustamine ja tunnustamine:

- * Noortega töötavate inimeste palgad on madalad. Võiks võrdsustada üldhariduskooli õpetajate palkadega, kuna töö sisu ja kvalifikatsioon on samad;
- * Palga suurus ei ole võrreldav tehtud tööga;
- * Töötajate/huvikoolide õpetajate palga suurus ei ole võrreldav tehtud tööga;
- * Noortekeskuse töötajaid võiks kohelda samaväärselt nagu huvikoolide õpetajaid - töö on sarnane, kuid palkade ja puhkuste erinevused väga suured;
- * Ebavõrdne töötasu;
- * Toetada rohkem neid inimesi, kes noortega töötavad;
- * Võrdsustada noortega töötavate kvalifitseeritud töötajate palgad . töö sisu erinev, kvalifikatsioon vastavalt tööle ja ka eesmärk kõikidel üks;
- * Noorsootöö iseenesest on küll väga motiveeriv, kuid arengule aitaks kaasa kõrgem palk;

- * Inimestel ei ole motivatsiooni kohapeal töötada ja lähevad ära kohtadesse, kus palgad kõrgemad. Palk on ebavõrdses seoses tehtud tööga;
- * Palgad töö vääriliseks. Võrdväärset palka pedagoogidega, oleme kõik kõrgharidusega noorte õpetajad/kasvatajad / suunajad;
- * Väärtustada rohkem noortega tegelevaid inimesi nii palkade kui ka suhtumise osas;
- * Õpetajate ja noortega töötavate inimeste palgad allasutuseks võrdseteks pedagoogide palkadega;
- * Võrdsustada noorsootöö - huvitegevuse ja huvikoolide noortega tegelevate inimeste palgad, tööajad ja puhkused;
- * Tahan teha seda tööd ka edaspidi, kuid hetkel töötasu seda ei motiveeri;
- * Võrdsustada noortekeskuste töötajate palgad huvikoolide õpetajate palkadega, samaväärsed töötunnid ja samaväärne puhkus;
- * Pöörata rohkem tähelepanu erinevatele tegevustele ning tunnustada ja toetada rohkem inimesi, kes noortega tegelevad;
- * Tuleks leida ja väärtustada ja leida väärset palka valdkonna inimestele, kes haaravad ja on huvitatud meie lastele oma teadmisi edasi andma;
- * Toetada rohkem neid inimesi, kes noortega töötavad;
- * Et meie tööd rohkem väärtustataks ja tasustataks;
- * Tunnustada rohkem noortega töötavaid inimesi.

Koostöö:

- * Igaüks üritab teha oma asja ja näeb ainult oma tehtavat, koostööd on vähe - üldhariduskooli ja huvikooli õpetajad pole harjunud koostööd tegema;
- * Noortega töötavad inimesed võiksid märgata ka teisi, kes noortega töötavad. Hetkel vaatab igaüks "oma mätta" otsast ja arvab, et tema töö on kõige mahukam ja tähtsam. Tegelikult teeme me noorte heaks kõike võrdväärselt, ainult valdkonnad on erinevad, haridus ja kvalifikatsioon on kõikidel vastavalt oma alale olemas. Märgakem üksteist ja üksteise tegemisi enda ümber;
- * Üldhariduskoolis võiks rohkem tähelepanu pöörata ja arendada arutelusid ja grupitööd;
- * Inimesed ei tee piisavalt koostööd (koolis). Asjad võiks sujuda palju paremini, aga kahjuks on iga juhendaja/õpetaja vaid enda eest väljas ja peale oma töö teisi ei näe ega tahagi teada/näha;
- * Rohkem koostööd ja infoedastamise kanalite parem haldamine (et oleks info huvitegevuste kohta leitav ühest kohast);
- * Noortega tegelevate töötajate ümarlaudade organiseerimine. Tihedamat koostööd;
- * Teiste vallaasutustega võiks olla suurem koostöö - kool, lasteaed, huvikoolid;
- * Rohkem koostööd - huvikool + kool + noortekeskus;
- * Koostöö erinevate noortega töötavate inimestega.

KOKKUVÕTE

Käesolev noorsootöö kvaliteedi hindamine viidi läbi aprillist juunini 2017 aastal. Sisehindamine oli päris keerukas kuna KOVis ei ole noorsootöö kui valdkonna eest vastutavat spetsialisti ja see tähendab, et puudub inimene, kellel oleks oma KOVi kohta kogu info olemas. Käesoleva kvaliteedihindamise tulemusena oleme saanud üsna hea ülevaate sellest, mida ja vallas noortele pakutakse.

Kose vallas on elanikke üle seitsme tuhande, noori nendest umbes 1/4. Suur osa noorsootööst (huvitegevus) tehakse täna koolides ja noortekeskustes. Kuna vallas on palju külasid ja väiksemaid kohti, siis on kodanikualgatusel ja seltsimajadel, mis hetkel jääb meie vallas väheseks. Kosel asub ka Eesti üks suuremaid noortekeskusi Kose Avatud Noortekeskus, mis on tänase seisuga erinevate noorsootöö valdkondadega kõige paremini kursis. Kose Avatud Noortekeskuses töötavad noorsootöötajad, kellel on ülevaade erinevatest noortevaldkonna suundadest ning pädevus noortekeskuste tööd edasi arendada.

Väga heas seisus on Kose vallas huvitegevus ja huviharidus – kõikides valla koolides pakutakse mitmekülgset huvitegevust, lisaks on vallas neli huvikooli. Kose vallas töötavad väga tugevad spetsialistid, kes seda haridust noortele edasi annavad.

Kose valla noorsootöö kvaliteedi sisehindamise eestvedajaks oli Kose Noortekeskus. Meeskonda kuulusid nii noortekeskuse kui haridusvaldkonna spetsialistid - kokku 4 liiget.

Meie kõige suurem väljakutse saab olema süsteemide ühtlustamine ja ühise koordineerimise alla liigutamine. Kindlasti on vaja luua ülevallaline noorsootöö arengukava ja oluline on läbi mõelda noorte ja noorsootöötajate tunnustamise ja tagasiside andmise süsteem - seda eelkõige õpikogemuse mõtestamiseks. Oluline väljakutse on ka mitteformaalse õpikogemuse arvestamine formaalhariduses, mida täna ei rakendata üheski valla koolis. Kuna hetkel puudub vallas noorte osaluskogu, siis üheks eesmärgiks oleks selle tekkeks vajalike tingimuste loomine, et noored oleksid kaasatud neid puudutavate otsuste tegemisse.

Kokkuvõttes oli tegemist põneva protsessiga, mis oli meie valla jaoks väga oluline ja meil on hea meel, et me selle ikkagi ette võtsime ja ära tegime. Kuigi meie info on täna kindlasti ikka veel puudulik, siis on meil nüüd ometi oluliselt parem ülevaade Kose vallas tehtavast tööst noortega, kui enne enesehindamist. Põhilised arenguvajadused tulid ilmsiks ja tööd, millega tegeleda, jagub aastateks.